

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta: ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kuluttajansuojasta etäsopimuksissa 20 päivänä toukokuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1997/7/EY täytäntöönpanosta”

KOM(2006) 514 lopullinen

(2007/C 175/07)

Komissio päätti 21. syyskuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellämainitusta aiheesta.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 3. toukokuuta 2007. Esittelijä oli Jorge **Pegado Liz**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 30. ja 31. toukokuuta 2007 pitämässään 436. täysistunnossa (toukokuun 30. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 61 puolesta 4:n pidättyessä äänestämästä.

1. Tiivistelmä

1.1 Tiedonannossaan direktiivin 1997/7/EY täytäntöönpanosta komissio selvittää neuvostolle, Euroopan parlamentille ja ETSK:lle direktiivin täytäntöönpanon ja soveltamisen tuloksia ja käynnistää asiaan liittyvien tahojen julkisen kuulemisen kerätäkseen niiden näkemykset. Se ei kuitenkaan tee minkäänlaista esitystä direktiivin tarkistamiseksi, ennen kuin laaja arvio kuluttajaoikeutta koskevasta yhteisön säännöstöstä on saatu päätökseen.

1.2 Vaikka ETSK toteaaakin, että tiedonanto on myöhässä direktiivissä säädettyihin määräaikoihin nähden, se arvostaa aloitetta ja yhtyy merkittävään osaan komission esittämistä huomioista, joista monet itse asiassa tuodaan esiin jo muun muassa yleisesti etämyyntiä ja erityisesti rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevia direktiiviehdotuksia käsittelevissä komitean lausunnoissa. Komitea on samaa mieltä myös tarpeesta sovittaa aiheeseen liittyvät järjestelyt yhteen muiden, myöhemmin — toisinaan ilman välttämätöntä koordinoitua ja yhteensovittamista — annettuihin säädöksiin perustuvien järjestelyiden kanssa.

1.3 ETSK katsoo kuitenkin, että olisi eduksi, jos tarkasteltavana olevan säännösten tarkistus toteutettaisiin viipymättä samanaikaisesti rahoituspalvelujen etämyyntiä sekä sähköisen kaupankäynnin eräitä näkökohtia koskevien säännösten tarkistuksen kanssa odottamatta, että kuluttajasopimuksia koskevan yhteisön säännösten tarkistustyö saadaan päätökseen, jotta kaikki hajallaan olevat säännökset olisivat entistä yksiselitteisempiä ja ymmärrettävämpiä.

1.4 ETSK kehottaakin komissiota analysoimaan yksityiskohdaisesti julkisen kuulemisen yhteydessä saadut vastaukset. Niitä on täydennettävä luotettavilla tilastotiedoilla etämyynnin laajuudesta ja merkityksestä sisämarkkinoilla sen lisäksi, että lopuksi järjestetään asiaan liittyvien tahojen julkinen kuuleminen.

1.5 ETSK suhtautuu myönteisesti suurimpaan osaan komission ehdotuksista, jotka koskevat direktiivin sanamuodon ja rakenteen parantamista. Komitea toistaa kuitenkin aiemmissa

lausunnoissaan esiin tuomansa näkemyksen siitä, että direktiivin soveltamisalaa ei pidä rajata ammattilaisten ja kuluttajien välisiin suhteisiin ja että olisi erittäin hyödyllistä pohtia tätä näkökohtaa uudelleen, jotta se saatettaisiin keskeisiltä osin yhdenmukaiseksi sähköistä kaupankäyntiä koskevan säännösten soveltamisalan kanssa.

1.6 ETSK on komission kanssa eri mieltä vähimmäislausekkeen käytön seurauksia koskevista arvioista; komitea ei katso vähimmäislausekkeen aiheuttavan direktiivin täytäntöönpanoon liittyviä ongelmia, jotka aiheellisesti tuodaan esiin. Se ei kuitenkaan torju mahdollisuutta harkita asetukseen perustuvaa täydellisen yhdenmukaistamisen vaihtoehtoa sillä edellytyksellä, että kuluttajille taataan aiempaa parempi suoja.

1.7 ETSK pyrkii omalta osaltaan edistämään etämyyntiin sovellettavien järjestelyiden perinpohjaista tarkistamista ja esittää aiheesta useita suosituksia, joiden tarkastelua se pitää sisämarkkinoiden nykytilanteessa aiheellisenä. Tarkoituksena on edistää turvallisuutta ja kuluttajien luottamusta sekä taata, että kuluttajilla on kyseisessä kaupankäynnissä samanlainen suoja, joka heillä asiaankuuluvasti on tehdessään sopimuksia kasvotusten.

1.8 Lisäksi ETSK painottaa, että sopimuspuolille — ja etenkin huonommin informoiduille sopimuspuolille — on tarjottava asianmukaista tietoa ja luotava tehokas seuraamusjärjestelmä lainvastaisia käytänteitä varten.

2. Komission tiedonannon pääsisältö

2.1 Toukokuun 20. päivänä 1997 annetun direktiivin 1997/7/EY täytäntöönpanoa käsittelevässä tiedonannossa (KOM(2006) 514 lopullinen, 21. syyskuuta 2006) komissio pyrkii selvittämään neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, miten direktiivi on pantu täytäntöön ja miten sitä on sovellettu sen julkaisemista seuranneina noin kymmenenä vuotena. Näin tehdessään komissio täyttää, vaikkakin noin kuusi vuotta myöhässä, direktiivin 15 artiklan 4 kohdassa säädetyn vaatimuksen.

2.2 Komissio yksilöi eräitä direktiivin täytäntöönpanoon liittyviä ongelmatilanteita ⁽¹⁾, joiden todetaan aiheutuvan pääasiassa direktiivin "sanamuodoista" ja eräiden kieliversioiden "käännösongelmista". Lisäksi se kommentoi "vähimmäislausekkeen soveltamisesta johtuvia" merkittäviä eroja kansallisten lainsäädäntöjen välillä sekä direktiivin mahdollista vanhentuneisuutta, jotta se voisi kattaa "uudet tekniikat ja markkinointimuodot".

2.3 Lisäksi komissio on laatinut kyselylomakkeen, jonka palauttamiselle annettu määräaika päättyi 21. marraskuuta 2006 ja jolla pyritään luomaan suuntaviivoja asiaan liittyville tahoille järjestettävää julkista kuulemistä varten. Tarkoituksena on saada vahvistus komission esittämille huomioille tai osoittaa ne vääriksi. Komissio toteaa, että julkisen kuulemistilaisuuden järjestäminen on mahdollista.

2.4 Vaikka komissio myöntää, että käyttöön otettu järjestelmä kärsii suunnitteluvirheistä ja tulkintaongelmista, jotka ovat täytäntöönpano-ongelmien syynä, se ei kuitenkaan pidä "aiheellisenä" tehdä ehdotusta direktiivin tarkistamisesta ennen kuin kuluttajansuojaa koskevan yhteisön säännösten yleisluontoisempi määrittäminen on saatettu päätökseen, mille puolestaan ei ole asetettu määräaikaa.

2.5 Jo käsillä olevaa lausuntoa laadittaessa komissio julkisti sähköisesti 84 vastausta, jotka oli saatu edellä mainitun kuulemisen yhteydessä, ja julkaisi työasiakirjan, jossa esitetään tiivistelmä huomattavasta osasta saatuja vastauksia. Komissio aikoo saada päätökseen jäljellä olevien vastausten analyysin lähiaikoina ja laatii tämän jälkeen aiempaa yksityiskohtaisemman vaikutustevaluoinnin.

3. ETSK:n keskeiset kommentit komission huomioista

3.1 Yleistä

3.1.1 ETSK suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen, mutta pitää valitettavana sen viivästyminen säädetystä määräajasta (kesäkuu 2001). Aloite on vähintään neljä vuotta myöhässä direktiivin siirtämiselle osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä asetusta määräajasta (kesäkuu 2004). Komitea katsoo, että suurinta osaa nyt esiin tuoduista seikoista olisi voitu tarkastella ja ratkaista niihin löytää jo ainakin kolme vuotta sitten, mihin olisi liittynyt ilmeisiä etuja.

3.1.2 ETSK muistuttaa lisäksi, että komitea oli lausunnoissaan tuonut esiin monet tiedonannossa mainituista seikoista jo siinä vaiheessa, kun direktiiviä oltiin vasta laatimassa.

Itse asiassa jo lausunnossaan, joka käsittelee neuvoston ehdotusta direktiiviksi kuluttajansuojasta etäostimuksissa ⁽²⁾, komitea huomauttaa tarpeesta tarkistaa eräät direktiivin 2 artiklassa

⁽¹⁾ Komissio päätti nimenomaisesti sulkea huomioidensa ja kommenttinsa ulkopuolelle näkökohdat, jotka koskevat muun muassa "toimintuoksia, joita ei ole tilattu", "korttimaksuja" ja "asian oikeuteen tai hallinnolliseen käsittelyyn viemistä".

⁽²⁾ ETSK:n lausunto, jonka esittelijä oli Roberto Bonvicini, EYVL C 19, 25.1.1993, s. 111.

mainitut käsitteet, etenkin direktiivin kattamia sopimuksia koskevat käsitteet sekä varsinainen "kuluttajan" käsite.

Lisäksi ETSK on jo aiemmin todennut, että komission tulisi olla yksiselitteisempi direktiivissä säädetyn sopimuksen peruuttamisoikeuden osalta; komitean mielestä se tulisi ymmärtää harkintaoikeuden puitteissa eikä sitä tulisi sekoittaa kuluttajan mahdollisuuden irtisanoa sopimus siinä tapauksessa, että sopimusta ei täytetä tai paljastuu vilpillisiä menettelyitä, tai asettaa kyseistä mahdollisuutta kyseenalaiseksi.

Lisäksi ETSK on huomauttanut siitä, että peruuttamisoikeuden käyttöä koskeva seitsemän päivän määräaika on muissa direktiiveissä ja eräiden jäsenvaltioiden nykyisin voimassa olevassa lainsäädännössä säädettyä lyhyempi, ja on kehottanut komissiota yhdenmukaistamaan kyseisen oikeuden käyttöä koskevat määräajat. ETSK:n kehoitus selkiyttää harkintaoikeutta koskevia järjestelyitä toistetaan lisäksi rahoituspalveluiden etämyyntiä koskevaa ehdotusta käsittelevässä lausunnossa ⁽³⁾.

Kyseisenlaista kritiikkiä on myös esitetty jo pitkään arvostetuimmassa alan erikoiskirjallisuudessa ⁽⁴⁾.

3.1.3 ETSK toteaa olevansa yllätynyt siitä, että komissiolta puuttuvat oletettavasti tiedot useiden jäsenvaltioiden täytäntöönpanosäännösten voimaantuloajankohdasta ⁽⁵⁾. Komitea kummailee myös sitä, että eräiden jäsenvaltioiden tekemiä, täytäntöönpanoon liittyviä hyvinkin räikeitä rikkomuksia koskevista väitetystä havainnoista huolimatta, ei ole kuulunut mitään kyseisiä jäsenvaltioita vastaan suunnatuista rikkomusmenettelyistä eikä niiden tuloksista.

3.1.4 Lisäksi ETSK katsoo, että olisi ollut paremmin sopusoinnussa aidosti osallistavan prosessin kanssa, että julkinen kuuleminen olisi pidetty **ennen** tiedonannon julkaisemista eikä sen jälkeen. Näin olisi välttytty siltä, että monet komission huomioista ja kommentteista perustuvat yksinomaan käsityksiin tai subjektiivisiin mielipiteisiin ⁽⁶⁾.

Komitea muistuttaa edelleen etämyyntiä koskevia kuluttajavaltuutuksia käsittelevästä kertomuksesta (KOM(2000) 127 lopullinen), joka annettiin 10. maaliskuuta 2000. Se suosittaa laatimaan vastaavanlaisen asiakirjan, joka tällä kertaa perustuisi julkisen kuulemisen yhteydessä saatujen kaikkien vastausten objektiiviseen analyysiin ja jossa tietoja ajantasaisista ja vertailtaisiin. Näin pohdinta perustuisi objektiivisiin lähtökohtiin.

⁽³⁾ ETSK:n lausunto, jonka esittelijä oli Manuel Ataíde Ferreira, EYVL C 169, 16.6.1999, s. 43.

⁽⁴⁾ Ks. kaikkien osalta *La protection des consommateurs acheteurs à distance*, CEDOC:n järjestämän keskustelutilaisuuden pöytäkirja, toim. Bernd Stauder vuonna 1999; julkaisusta on erityisesti mainittava seuraavat tekstiosuudet: Hans Micklitz, Jules Stuyck, Peter Rott ja Geraint Howells (Bruylant, 1999).

⁽⁵⁾ Belgia (?), Latvia, Liettua ja Unkari.

⁽⁶⁾ Ks. esimerkiksi tiedonannon kohdan 3 toinen kappale ("Vaikka komissio [...], se katsoo, että") ja kohdan kolmas kappale ("Komissio pitää").

3.1.5 Nykytilanteessa ETSK tukee komission ehdotusta ja kehottaa järjestämään kaikille asiaan liittyville tahoille julkisen kuulemistilaisuuden sekoittamatta sitä kuitenkaan laajempaan keskusteluun kuluttajia koskevasta yhteisön säännöstöstä, josta vasta äskettäin julkaistiin laaja, lähes 800-sivuinen tekninen tutkimus ⁽⁷⁾ sekä komission vihreä kirja ⁽⁸⁾.

3.1.6 Kun lisäksi otetaan huomioon, miten yleiseen viitekehukseen ⁽⁹⁾ liittyvä työskentely on edennyt, ETSK asettaa kyseenalaiseksi sen, että olisi hyödyllistä tai suositeltavaa asettaa tarkasteltavana olevan direktiivin tarkistamisen ehdoksi — edes komission esittämässä viimeisimmässä lyhennetyssä versiossa ⁽¹⁰⁾ — yhteisön koko säännösten kuluttajalainsäädännön alalla liittyvän työskentelyn ja kuulemisten saattaminen päätökseen sekä aikanaan tehtävät päätökset.

3.1.7 ETSK kehottaa myös mahdollisesti harkitsemaan uudeleen direktiivin tulevassa tarkistuksessa käytettävän yhteisön välineen juridista luonnetta, mikäli katsotaan, että edellytykset saattavat täytyä, niin että asiaa koskevista keskeisistä seikoista voitaisiin säätää tehokkaasti asetuksella ⁽¹¹⁾ säilyttäen samalla direktiivin perustavoite, toisin sanoen sellaisen tasapainon ja tasapuolisuuden palauttaminen osapuolten välille, joka voidaan todeta liiketoimissa läsnä olevien osapuolten välisessä kaupan- käynnissä.

3.2 Erityistä

3.2.1 Komission huomiot/kommentit direktiivistä voidaan jakaa kahteen ryhmään seuraavasti:

⁽⁷⁾ Schulte-Nolke, Hans; Twigg-Flesner, Christian ja Ebers, Martin, *EC Consumer Law Compendium — Comparative Analysis*, 12. joulukuuta 2006, Bielefeldin yliopisto (laadittu Euroopan komissiolle ja palvelujen tarjoamista koskevan sopimuksen nro 17.020100/04/389299 nojalla: *Annotated Compendium including a comparative analysis of the Community consumer acquis*).

⁽⁸⁾ KOM(2006) 744 lopullinen, 8. helmikuuta 2007; tiedonantoa varten on jo perustettu ETSK:n valmisteluryhmä laatimaan aihetta käsittelevä lausunto, jonka esittelijä on Richard Adams.

⁽⁹⁾ Yhdessä parhaimmista oikeuskirjallisuuden viimeaikaisista teoksista yleisen viitekehityksen tarve asetetaan kyseenalaiseksi (ks. Smits, Jan, *The need for a European Contract Law — Empirical and Legal Perspectives*, Europa Law Publishing, Groningen, 2005).

⁽¹⁰⁾ Komissio yksilöi toukokuussa 2003 alun perin 22 yhteisön oikeudellista välinettä, joiden lukumäärä on nyt supistunut kahdeksaan direktiiviin.

⁽¹¹⁾ Valitsemalla asetus voitaisiin ratkaista monet komission kuvaamat tilanteet, joissa etämyynnistä annettua direktiiviä ei ole pantu täytäntöön tai se on pantu täytäntöön virheellisesti; esimerkiksi 4 artiklan 2 kohta hyvästä kauppatavasta sekä 6 artikla maksujen määräajoista käytettäessä peruuttamisoikeutta ja tilanteista, joissa peruuttamisoikeutta ei ole. Kyseinen asetus voisi kattaa muun muassa käsitteiden määrittelyn, aineellisen ja henkilöllisen soveltamisalan sekä niihin liittyvät poikkeukset, tietojen esitystavan, sisällön, kattavuuden ja antamisajankohdan, peruuttamisoikeuden käyttämisen ja sen seuraukset, sopimuksen täytäntöönpanon ja maksutavat sekä kaupankäynnissä erityisesti sovellettavat hyvät kauppatavat.

a) direktiivin sanamuotoa/rakennetta koskevat huomiot

b) direktiivin täytäntöönpanoa koskevat huomiot

A) Sanamuotoa/rakennetta koskevat seikat

3.2.2 ETSK on komission kanssa samaa mieltä seuraavista direktiivin sanamuotoa/rakennetta koskevista seikoista:

a) Eräitä käsitteitä ja määritelmiä on tarkistettava niiden merkityksen täsmentämiseksi ⁽¹²⁾.

b) Ennakkotietojen antamiseen liittyviä määräaikoja ja tiedottamistapoja on selkiytettävä erilaisten tulkintojen estämiseksi.

c) Sovitetaan eräät säännökset sopimattomista kaupallisista menettelyistä annetun direktiivin ⁽¹³⁾ mukaisiksi.

d) Parannetaan tiedotusta lisämaksullisten palvelujen hinnoista.

e) On välttämätöntä täydentää harkintakauden (*cooling-off period*) luonnehdintaa, luokittelua ja määrittelyä, koska sillä on kahtalainen tehtävä: yhtäältä se on keino valvoa halukkuutta sopimuksen solmimiseen kuluttajan täyden suostumuksen varmistamiseksi ja toisaalta keino rankaista siitä, että muodollisuudet — joista elinkeinonharjoittajan on huolehdittava täyttääkseen tiedottamista koskevat velvollisuudet — jätetään täyttämättä ⁽¹⁴⁾. Näin käsite saatetaan vertailukelpoiseksi vastaavanlaisten, mutta juridisesti erilaisten käsitteiden kanssa, joita ovat esimerkiksi "harkintaoikeus" (*warm up*), "peruuttamisoikeus" ja "päättämisoikeus".

f) Niin ikään yhdenmukaistamista edellyttävät edellä mainittu määräaika, sen laskentatapa, soveltamisen — muun muassa taloudelliset — seuraukset (maksujen palauttaminen, peruutuskulut jne.) ja vahinko, joka aiheutuu määräajan — julki lausutusta tai lausumattomasta — poisjättämisestä sopimuksesta, sekä poikkeukset säännöistä ⁽¹⁵⁾.

⁽¹²⁾ Esimerkiksi käsitteet "myyntimenetelmä", "viestintävälineinen toimittaja", "kiinteää omaisuutta koskevat oikeudet" sekä erityisesti "kotiinkantaja", "kuljetuspalvelu", autonvuokraus mukaan luettuna, "erityisolosuhteet", "pysyvällä tavalla" jne.

⁽¹³⁾ Direktiivi 2005/29/EY, annettu 11. toukokuuta 2005, EUVL L 149, 11.6.2006; ETSK:n lausunto, EUVL C 108, 30.4.2004.

⁽¹⁴⁾ Ks. Amato, Cristine, *Per un diritto europeo dei contratti con i consumatori*, Gruffé Editore, Milano, 2003, s. 329.

⁽¹⁵⁾ On syytä muistuttaa, että hyväksyessään direktiivin 1997/7/EY neuvosto antoi julistuksen, jossa se kehottaa komissiota tarkastelemaan mahdollisuutta yhdenmukaistaa kuluttajansuojasta annetuissa direktiiveissä olevan harkinta-ajan laskenta-menetelmä.

g) Erityisesti on tarkasteltava uudelleen "huutokauppojen" jättämistä pois direktiivistä, kun otetaan huomioon, että ilmailulla on erilaisia oikeudellisia merkityksiä eri käännöksissä ja kansallisissa lainsäädäntöperinteissä ⁽¹⁶⁾ ja että Internetissä toteutetut "huutokaupat" synnyttävät erityisiä ongelmia, jotka eivät olleet tiedossa direktiiviä valmisteltaessa ⁽¹⁷⁾.

3.2.3 ETSK on kuitenkin komission kanssa eri mieltä seuraavista seikoista:

- a) rahoituspalvelujen etämyynnin jättäminen pois alusta lähtien ainoasta etämyyntiä koskevasta direktiivistä ⁽¹⁸⁾
- b) tarkoituksenmukaisuus jatkaa etämyynnistä ja sähköisestä kaupankäynnistä annettujen direktiivien välistä erottelua, kun otetaan huomioon niiden sisällön osittainen päällekkäisyys sekä se, että niiden oikeudellisen järjestelmän useat keskeiset kohdat tarjoavat ristiriitaisia ratkaisuja tosiasiasa samanlaisiin tilanteisiin ⁽¹⁹⁾, mitä voitaneen perustella ainoastaan sillä, että lainsäädäntötekstien sisäinen "lähtökohta" ei ole sama tai että yksiköiden välillä ei ole ollut asianmukaista koordinaointia.

3.2.4 Lisäksi ETSK suosittaa komissiolle, että se pyrkisi yksinkertaistamaan kaikkia sellaisia etämyyntiä koskevia säännöksiä, jotka ovat hajallaan monissa eri säädöksissä, sekä lisäämään niiden yksiselitteisyyttä ja ymmärrettävyyttä.

B) Täytäntöönpanoa koskevat seikat

3.2.5 Direktiivin täytäntöönpanon osalta, varsinkin eräiden jäsenvaltioiden kokemukset huomioon ottaen, ETSK yhtyy yleisesti komission huomioihin ja tukee niitä. Komitea katsoo kuitenkin, että on laadittava yksityiskohtaisempi selvitys, jotta käytettävissä on perusteellinen — eikä ainoastaan hajanainen — kokonaisnäkemys tapauksista, joissa direktiivin kansalliseen lainsäädäntöön saattamisessa tai tulkinnessa on eroavuuksia tai yhteensopimattomuuksia.

Komitea kehottaaakin komissiota analysoimaan kyselylomakkeeseen tulleet vastaukset ja toteuttamaan edellä tarkoitettua tutkimuksen sekä ilmoittamaan sen tuloksista.

⁽¹⁶⁾ Esim. Portugalin lainsäädännön käsite *leilão* ei ole juridisesti sama kuin Ranskan, anglosaksisen tai Italian lainsäädännön käsitteet *vente aux enchères*, *auktion* tai *vendita all'asta*.

⁽¹⁷⁾ Ks. Göttingenin yliopiston professori Gerard Spindlerin kirjoittama merkittävä artikkeli *Internet-Auctions versus Consumer Protection: The Case of the Distant Selling Directive* (German Law Journal, 2005, Vol. 6, nro 3, s. 725 ja seur.).

⁽¹⁸⁾ Tämä itse asiassa tuodaan esiin jo rahoituspalveluiden etämyyntiä koskevaa ehdotusta käsittelevässä lausunnossa (ETSK:n lausunto, EYVL C 169, 16.6.1999, s. 43), jonka esittelijä oli Manuel Ataíde Ferreira. Tämä oli myös Euroopan parlamentin kahdessa käsittelyssään ilmaisema näkökanta.

⁽¹⁹⁾ Direktiivi 2000/31/EY, annettu 8. kesäkuuta 2000, EYVL L 178, 17.7.2000; tämä on itse asiassa komitean näkemys jo direktiiviä käsittelevässä lausunnossa, jonka esittelijä oli Harald Glatz (EYVL C 169, 16.6.1999, s. 36).

Komitea toteaa lisäksi, ettei komissio vielä ole esittänyt tilastotietoja, joiden avulla on mahdollista arvioida kuluttajille suunnatun etämyynnin suhteellista osuutta koko rajatylittävästä kaupasta tai sen osuutta kuluttajakaupasta kussakin jäsenvaltiossa. Edellä mainittuja seikkoja ei nimittäin ole mahdollista saada selville riittävän objektiivisesti Eurobarometri-kyselytutkimuksen viimeisimmistä tiedoista ⁽²⁰⁾. Nämä tiedot ovat välttämättömiä pohdittaessa sisällyttämisperusteita ja arvioitaessa direktiiviin suunniteltujen poikkeusten tarkoituksenmukaisuutta.

3.2.6 ETSK suhtautuu huolestuneesti komission omaksumaan näkökantaan, kun se yhtäältä yksilöi useita ongelmia, jotka liittyvät direktiivin täytäntöönpanoon, ja toisaalta tuo esiin epäilyksensä niiden merkityksestä kuluttajien luottamukseen ja toteaa, ettei se aio tehdä direktiiviin tältä osin muutoksia. Komissio ei myöskään esitä tehokkaampia toimenpiteitä täytäntöönpanon ongelmien ratkaisemiseksi.

3.2.7 Komissio itse toteaa direktiivin 1997/7/EY soveltamisalasta, että säädetyt poikkeukset on pantu jäsenvaltioissa täytäntöön eri tavoin ja että eräitä poikkeuksista on harkittava uudelleen. Näin ollen ETSK kehottaa komissiota tekemään asiassa konkreettisia aloitteita.

3.2.8 Sitä vastoin vähimmäislausekkeen soveltamisen vaikutusten osalta ETSK on komission kanssa eri mieltä siitä, että kaikki komission luettelemat tilanteet olisivat seurausta siitä, että 14 artiklan lauseketta olisi sovellettu virheellisesti.

3.2.8.1 ETSK katsoo sitä vastoin, että suurin osa havaituista tosiasiallisista eroista ei johdu siitä, että vähimmäislauseketta olisi sovellettu epäasianmukaisesti, vaan ne johtuvat ennemminkin jo mainituista puutteista direktiivin suunnittelussa, laadinnassa ja täytäntöönpanossa/kääntämisessä.

3.2.8.2 ETSK katsookin, että vähimmäislauseke, jonka ansiosta jäsenvaltiot voivat mennä vähimmäistason yhdenmukaistamista koskeviin direktiiveihin sisältyviä yhteisön säännöksiä pidemmälle noudattaen kuitenkin aina perustamissopimusta, kuten 153 artiklassa säädetään, on hyödyllinen väline, joka tarjoaa korkeatasoisen kuluttajansuojan ja jonka avulla on mahdollista ottaa huomioon kunkin kansallisen järjestelmän kulttuuriset, sosiaaliset ja oikeudelliset erityispiirteet.

3.2.8.3 Edellä esitetty ei kuitenkaan estä ETSK:ta suosittamasta, että yhdenmukaisuuden varmistamiseksi eräät lainsäädännön alat yhdenmukaistettaisiin kaikilta osin mieluummin nimenomaan asetuksella, jotta todellakin turvattaisiin entistä korkeampi kuluttajansuojan taso. Tämä voisi koskea tarkasteltavana olevan direktiivin kohteena olevaa osa-aluetta.

⁽²⁰⁾ Ks. terveys- ja kuluttaja-asioiden PO:n tilaama ja viestinnän PO:n koordinoima Special Eurobarometer 252, *Consumer protection in the Internal Market*, syyskuu 2006; julkaisun tietojen avulla on kuitenkin mahdollista saada viitteitä siitä, miten kuluttajat ovat yleisesti taipuvaisia suhtautumaan sisämarkkinoiden toteuttamista koskeviin yhteisön toimiin.

C) Tarkastelua vaille jääneet seikat

3.2.9 ETSK katsoo, että on myös muita seikkoja, joita on mahdollisesti aiheellista tarkastella uudelleen direktiiviä tarkistettaessa ja joita tiedonannossa ei tuoda esiin.

3.2.10 Kyse on muun muassa seuraavista seikoista:

- a) rahoituspalvelujen etämyynnistä annetun direktiivin tarkistamisen tarkoituksenmukaisuus samanaikaisesti ja yhdessä tässä tarkasteltavan direktiivin kanssa; ETSK tuo näin selkeästi esiin, ettei se yhdy komission 6. huhtikuuta 2006 antaman tiedonannon sisältöön (KOM(2006) 161 lopullinen)
- b) etäviestintävälineiden käytön ”yksinomaisen” luonteen säilyttäminen sen sijaan, että käytettäisiin termiä ”pääasiallisesti” (2 artiklan 1 kohta)
- c) neuvotteluehdotuksen juridinen luonne ostokehotuksena sekä sen termien ja ominaispiirteiden merkityksellisyys ostoja myyntisopimuksen kohteen olennaisina osatekijöinä
- d) kaikki järjestelyt, jotka liittyvät todistustaakkaan ja joita direktiivi ei kata tai kattaa heikosti viitattaessaan kuluttajasopimuksia sääntelevän jäsenvaltioiden lainsäädännön yleisperiaatteisiin, paitsi jos sovelletaan käänteistä järjestelyä, josta säädetään 11 artiklan 3 kohdassa
- e) ”kuluttajiin” ylläpidettävät suhteet — riippumatta keskustelusta, jota käydään kuluttajan määrittelyn (josta komitea on eri mieltä) korjaamisesta — direktiivin yksinomaisena kohteena, kun aihe yleisesti ottaen koskee tietäntyyppistä, tiettyjen ominaispiirteiden luonnehtimaa myyntiä eikä ainoastaan vastaanottajia, kuten sähköisestä kaupankäynnistä annetussa direktiivissä itse asiassa asiaankuuluvasti säädetään
- f) ”etäviestintävälineiden” ja ”etämyyntimenetelmän” merkityksen selventäminen; tarve pohtia syvällisemmin perusteita säilyttää kyseinen kriteeri ja perusteet, jotka oikeuttavat jättämään erityissuojan ulkopuolelle ne kuluttajat, jotka tekevät etäsopimuksen kyseisiä välineitä satunnaisesti käytävän elinkeinonharjoittajan kanssa
- g) sellaisen perusteettomalta vaikuttavan poikkeuksen säilyttäminen, joka sulkee direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle matkapaketit ja osa-aikaista käyttöoikeutta koskevat sopimukset sekä elintarvikkeiden etämyynnin
- h) kaupanteon jälkeisten palveluiden ja takuiden puuttuminen kuluttajille annettavasta ennakkotietoluettelosta; tarkistettava takuista annetun direktiivin mukaiseksi ⁽²¹⁾
- i) järjestelyt, jotka koskevat hyödykkeen käyttö- ja nautinta-oikeutta, velvollisuutta sen säilyttämiseen ja siitä huolehtimiseen sekä mahdollista katoamista tai vaurioitumista peruuttamisaikana sekä hyödykkeen kuljetusta joko elinkeinonharjoittajalta kuluttajalle tai päinvastoin tilanteessa, jossa hyödyke palautetaan riippumatta siitä, mikä on palautuksen peruste (sopimuksen peruuttaminen tai sääntöjenvastaisuus/hyödykkeen viallisuus tai rikkoutuminen), takuista annettuun direktiiviin perustuvien järjestelyiden mukaisesti
- j) sopimuksissa käytettävä kieli, jota ei jatkossa tule jättää ”jäsenvaltioiden toimivaltaan” (direktiivin johdanto-osan 8 kappale)
- k) ”työpäivän” määrittäminen yhteisön lainsäädännössä, mikä on oleellista määräaikojen yhdenmukaista laskemista ajatellen etenkin rajatylittävässä myynnissä, tai yksinkertaisesti kaikkien määräaikojen ilmoittaminen peräkkäisinä kalenteripäivinä
- l) tapa, jolla peruuttamisoikeuden käyttämisestä ilmoitetaan — riippumatta siitä, onko kyseisen ilmoituksen vastaanottamista koskevaa ilmoitusvelvollisuutta vai ei — sekä siihen liittyvät oikeudelliset seuraukset
- m) sopimuksen noudattamatta jättämisen riskien estäminen sekä järjestelyt, jotka liittyvät tavarantoimittamista tai palveluiden tarjoamista koskevien velvollisuuksien täyttämättä jättämiseen määräajassa tai niiden puutteelliseen täyttämiseen ⁽²²⁾
- n) poikkeuksen säilyttäminen, kun on kyse kuluttajan vaatimusten mukaan valmistetuista tavaroista
- o) tarve kiinnittää entistä enemmän huomiota laajenevaan, puhelimitse ja matkapuhelimitse harjoitettavaan liiketoimintaan (langaton kaupankäynti) ja harkita yleisen suostumusjärjestelmän (*opt-in*) luomista, jotta ei-toivotuilta yhteydenotoilta voitaisiin suojautua

⁽²¹⁾ Direktiivi 1999/44/EY, annettu 25. toukokuuta 1999, EYVL L 171, 7.7.1999. ETSK on jo tuonut esiin lausunnossaan ehdotuksesta direktiiviksi etämyynnistä, että kuluttajille tulisi antaa tiedot olemassa olevista takuumekanismeista muun muassa tilanteissa, joissa sopimusta ei noudateta tai se pannaan täytäntöön myöhässä.

⁽²²⁾ ETSK on jo ilmaissut näkemyksensä asiasta etämyynnistä annettua direktiiviä käsittelevässä lausunnossaan, jossa se huomauttaa komissiolle tarpeesta varmistaa taloudellisten etujen suojaaminen sekä estää sopimuksen noudattamatta jättämisestä aiheutuvat riskit esimerkiksi määräämällä seuraamuksista. ETSK ehdottaa lisäksi, että alan yritykset perustaisivat takuurahaston, jonka avulla suojauduttaisiin kyseisiltä tilanteilta.

- p) direktiivissä esitetyt viittaukset seikkoihin, jotka liittyvät väärentämiseen ja tavaroiden sertifiointiin sekä etämyynnissä erityisen heikossa asemassa olevien tekijän- ja vastaavien oikeuksien suojaamiseen
- q) tiedottamisvelvollisuuksien ulottaminen koskemaan kaikkia asianosaisia; tässä on erityisesti otettava huomioon kaikkein haavoittuvimmat kuluttajaryhmät, kuten alaikäiset, vanhukset ja vammaiset, samaan tapaan kuin jo nykyisin säädetään sopimattomista kaupallisista menettelyistä annettussa direktiivissä

- r) tarve luoda tehokas ja riittävän suuren pelotteen muodostava seuraamusjärjestelmä sellaisia tilanteita varten, joissa direktiivissä säädettyjä velvoitteita ei noudateta.

3.2.11 ETSK katsoo, että edellä mainittujen seikkojen asianmukainen tarkastelu on olennaista, jotta saavutetaan direktiivissä asetettu tavoite eli varmistetaan, että etäkaupassa hankittavien tavaroiden ja palveluiden kuluttajilla olisi samanlainen suoja, joka asiaankuuluvasti turvataan kasvotusten tehdyissä sopimuksissa.

Bryssel 30. toukokuuta 2007.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Dimitris DIMITRIADIS

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta: ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi osakeyhtiöiden sulautumisesta annetun neuvoston direktiivin 78/855/ETY ja osakeyhtiöiden jakautumisesta annetun neuvoston direktiivin 82/891/ETY muuttamisesta siltä osin kuin sulautumisesta tai jakautumisesta vaaditaan riippumattoman asiantuntijan lausunto”

KOM(2007) 91 lopullinen — 2007/0035 COD

(2007/C 175/08)

Neuvosto päätti 29. maaliskuuta 2007 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellämainitusta aiheesta.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 3. toukokuuta 2007. Ainoa esittelijä oli María Candelas **Sánchez Miguel**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi 30.-31. toukokuuta 2007 pitämässään 436. täysistunnossa (toukokuun 30. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 143 ääntä puolesta, 26 vastaan, ja 12 pidättyi äänestämästä.

1. Johdanto

1.1 Komission tekemä ehdotus osakeyhtiöiden sulautumis- ja jakautumislainsäädännön muuttamiseksi liittyy EU:n yhtiöoikeuden uudistamista ja omistajaohjauksen parantamista koskevaan suunnitelmaan⁽¹⁾. Siinä esitetään toimintasuunnitelma, jonka avulla saatetaan päätökseen perusteellinen lainsäädännön muutos lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ja jossa edetään valmisteilla olevien direktiiviehdotusten hyväksymistä pidemmälle.

1.2 Lisäksi on laadittu yleisempi toimintaohjelma hallinnollisen rasituksen keventämiseksi EU:ssa⁽²⁾. Sen liite III sisältää kymmenen käytännön ehdotusta nopeasti toteutettaviksi toimiksi, joilla on tarkoitus vähentää sellaisten vähempimerkityksisten vaatimusten määrää, jotka eivät vaikuta säädöksen tarjoaman suojelun tasoon. Nyt tarkasteltavalla ehdotuksella on

sama tavoite, sillä siinä tyydytään luopumaan sulautumis- tai jakautumissuunnitelmia koskevasta asiantuntijalausunnosta, jos ”kaikki” osakkaat näin sopivat.

1.3 Taustatietona mainittakoon, että pääomayhtiöiden rajatylittävästä sulautumisesta annetun direktiivin 2005/56/EY⁽³⁾ 8 artiklan 4 kohdassa säädetään, ettei sulautumissuunnitelmasta poikkeuksellisesti vaadita asiantuntijalausuntoa, jos kaikki osakkaat näin sopivat. Samoin osakeyhtiöiden perustamisesta sekä niiden pääoman säilyttämisestä ja muuttamisesta annettua direktiiviä 77/91/ETY viimeksi muutettaessa⁽⁴⁾ direktiiviin lisättiin kaksi uutta artiklaa, artikla 10 a ja 10 b, joiden mukaan muuna kuin rahana annettavista vastikkeista ei poikkeuksellisesti vaadita asiantuntijalausuntoa, jos tietyt edellytykset täyttyvät ja niillä taataan omaisuuserien käypä arvo.

⁽¹⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle KOM(2003) 284 lopullinen.

⁽²⁾ KOM(2007) 23 lopullinen.

⁽³⁾ EUVL L 310, 25.11.2005, s. 1.

⁽⁴⁾ Direktiivi 2006/68/EY, EUVL L 264, 25.9.2006.